

**Handläggare**  
Kajsa Holmborn  
Telefon: 08 508 28 190**Till**  
Miljö- och hälsoskyddsnämnden  
2017-05-16, p.12

## **Remiss av förslag till föreskrifter om kosmetiska exponeringar och kosmetiska solarier samt föreskrifter om kontrollköp**

Remiss från Strålsäkerhetsmyndigheten

### **Förvaltningens förslag till beslut**

1. Att tillstyrka förslaget i remissen med de synpunkter som framgår av bilaga 1 till detta tjänsteutlåtande.
2. Justera beslutet omedelbart

---

Gunnar Söderholm  
Förvaltningschef

---

Monika Gerdhem  
Avdelningschef

### **Sammanfattning**

I Sverige pågår utarbetandet av en ny lag och förordning om strålskydd samt framtagandet av nya eller reviderade föreskrifter. Ett förslag på ny strålskyddslag har tagits fram. Strålsäkerhetsmyndigheten har nu remitterat förslag till föreskrifter om kosmetiska exponeringar och kosmetiska solarier samt föreskrifter om kontrollköp till miljö- och hälsoskyddsnämnden. Remisstiden sträcker sig fram till den 24 maj 2017 varför nämndens beslut behöver justeras omedelbart.

Förvaltningen ställer sig positiv till föreslagna föreskrifter men framför några synpunkter och efterfrågar en del vägledning och utbildning.

Förslaget till föreskrifter rör verksamheter med kosmetiska exponeringar, kosmetiska solarier och artificiella

solningsanläggningar. Med kosmetiska exponeringar avses exponering av en person i kosmetiskt syfte utan medicinsk grund, t.ex. hudbehandlingar med laser. Med kosmetiskt solarium avses ett solarium som används i syfte att göra huden mörkare och med artificiella solningsanläggningar avses lokal, rum, utrymme eller anordning avsedd för samtidig exponering av flera personer med artificiellt ljus, huvudsakligen i syfte att åstadkomma upplevelse av välbefinnande och avkoppling.

#### *Kontroll av att 18 årsgränsen följs*

I förslaget om ny lag om strålskydd införs en åldersgräns för verksamheter med kosmetiska exponeringar och kosmetiska solarier. Riksdagen har redan beslutat att i befintlig strålskyddslag införa ett förbud mot att yrkesmässigt låta någon som inte har fyllt 18 år sola i ett kosmetiskt solarium. Bestämmelser angående detta träder i kraft den 1 september 2018. I det nya förslaget till strålskyddslag tillkommer således en 18-årsgräns för kosmetiska exponeringar.

I remitterat förslag om föreskrift ställs kravet att verksamhetsutövare för kosmetiska exponeringar eller kosmetiska solarier ska ha en rutin för att säkerställa att kunden har fyllt 18 år. För verksamheter som utför kosmetiska exponeringar och för bemannade solariesalonger kan detta uppfyllas genom kontroll av kundens id-kort. För obemannade salonger blir det däremot svårare. Förvaltningen efterfrågar vägledning från Strålsäkerhetsmyndigheten gällande bedömning av olika metoder för att kontrollera kundens ålder.

#### *Verksamhet med kosmetiska exponeringar*

I förslaget föreslås att anmälningsplikt införs för verksamheter med kosmetiska exponeringar. Tillsynsmyndighet föreslås bli den kommunala nämnd som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. För verksamheter med kosmetiska exponeringar föreslås krav på ett dokumenterat egenkontrollprogram. I förslaget tydliggörs vad egenkontrollen ska innehålla, ett uttalat krav på verksamhetsutövaren att säkerställa att anställda har rätt kunskap och krav på skylt med information om 18-års gräns. I förslaget framförs även specifika krav för att minimera riskerna för kunden, t.ex. att varje enskild exponering ska vara anpassad till kundens förutsättningar. Förvaltningen tillstyrker förslagen men framför vissa synpunkter bl.a. att det bör förtydligas vilken kompetens läkare som utför kosmetiska exponeringar i närheten av ögonen bör ha och huruvida digital information kan ges till kund.

### *Verksamhet med kosmetiska solarier*

I nu remitterat förslag till föreskrift har befintlig föreskrift (SSMFS 2012:5) för solarier reviderats. I stort sett ställs samma krav på verksamheten som tidigare. Kosmetiska solarier är sedan tidigare anmälningspliktiga och denna anmälningsplikt kvarstår. Det som är helt nytt är bestämmelser som syftar till att uppfylla kraven i lagen om 18 års gräns, krav på egenkontrollprogram, att verksamhetsutövaren har ett ansvar att se till att anställda har rätt kunskap och krav på skylt med information om 18-års gräns. Förvaltningen tillstyrker förslagen men efterfrågar vissa förtydliganden bl.a. gällande begreppet *bemannad* verksamhet, huruvida varningstext behöver vara på svenska och vägledning gällande de intyg som förvaltningen kan kräva in.

### *Verksamhet med artificiella solningsanläggningar*

Krav på artificiella solningsanläggningar har sedan tidigare funnits i föreskriften om solarier och artificiella solningsanläggningar (SSMFS 2012:5). I förslaget ändras inte kraven utan de är desamma som tidigare. Förvaltningen tillstyrker förslagen men anser att krav på egenkontroll, om än inte lika omfattande, även ska ställas på verksamheter med artificiella solningsanläggningar.

### *Kontrollköp*

I förslaget till nya lag om strålskydd ges tillsynsmyndigheten möjlighet att göra kontrollköp för att kontrollera att verksamhetsutövaren har rutiner för att förvissa sig om att kunden har fyllt 18 år. Kontrollköp ska endast användas i syfte att ge underlag för en dialog mellan tillsynsmyndigheten och verksamhetsutövaren. Kommunen får inte anställa någon under 18 år för att utföra kontrollköp. I föreskriften finns bestämmelser om hur kommunen ska genomföra kontrollköpet. Förvaltningen tillstyrker förslagen gällande kontrollköp men har framfört att förvaltningen ställer sig frågande till hur kommunen ska kunna påtala brister i verksamhetens rutin för att säkerställa kundens ålder när uppfattning av ålder är så subjektiv.

### *Utbildning*

Förvaltningen efterfrågar även vägledning och utbildning från Strålsäkerhetsmyndigheten i och med att kommunerna kommer behöva få kompetens inom nya tillsynsområden och kunskap om nya tillsynsmetoder.

## 1. Bakgrund

Den 5 december 2013 beslutade EU:s ministerråd om ett direktiv om fastställande av grundläggande säkerhetsnormer för skydd mot de faror som uppstår till följd av exponering av joniserande strålning (2013/59/EURATOM). I Sverige pågår därför ett arbete med att utarbeta ta fram ny lagstiftning avseende strålskydd samt att ta fram nya eller reviderade föreskrifter. Ett förslag på ny strålskyddslag har tagits fram. I förslaget föreslås att det införs ett förbud mot att yrkesmässigt utföra kosmetiska exponeringar med icke-joniserande strålning på personer som inte har fyllt 18 år och ett förbud mot att yrkesmässigt låta någon som inte fyllt 18 år sola i ett kosmetiskt solarium. Under våren 2016 yttrade sig miljö- och hälsoskyddsnämnden över Strålsäkerhetsmyndighetens (SSM) remiss om förslag till en ny lag om strålskydd.

Den 15 mars 2017 beslutade riksdagen att redan i befintlig strålskyddslag införa ett förbud mot att yrkesmässigt låta någon som inte har fyllt 18 år sola i ett kosmetiskt solarium. Riksdagen beslutade också att tillsynsmyndigheten ska ges möjlighet att genomföra så kallade kontrollköp i syfte att kontrollera att förbudet följs. Lagändringarna träder i kraft den 1 september 2018.

Med anledning av förslaget till ny lag om strålskydd har SSM remitterat förslag till föreskrifter om kosmetiska exponeringar och kosmetiska solarier samt föreskrifter om kontrollköp till miljö- och hälsoskyddsnämnden. Remisstiden sträcker sig fram till den 24 maj 2017 varför nämndens beslut behöver justeras omedelbart. SSM har bett remissinstanserna att lämna synpunkter på förslaget till föreskrifter med tillhörande vägledning i den Excel-fil som bifogats remissen, se bilaga 1.

Med kosmetiska exponeringar avses exponering av en person i kosmetiskt syfte utan medicinsk grund, t.ex. hudbehandlingar med laser. Med kosmetiskt solarium avses ett solarium som används i syfte att göra huden mörkare. Föreskriften inkluderar även artificiella solningsanläggningar. Med artificiella solningsanläggningar avses lokal, rum, utrymme eller anordning avsedd för samtidig exponering av flera personer med artificiellt ljus, huvudsakligen i syfte att åstadkomma upplevelse av välbefinnande och avkoppling.

## **2. Förslag till föreskrifter för kosmetiska exponeringar och kosmetiska solarier och förvaltningens synpunkter**

### **2.1. Kontroll av att 18-årsgränsen följs**

I förslaget till ny lag om strålskydd finns bestämmelser om ett förbud att yrkesmässigt låta någon under 18 år sola i ett kosmetiskt solarium och ett förbud mot att yrkesmässigt utföra kosmetiska exponeringar med icke-joniserande strålning på personer som inte har fyllt 18 år.

#### **2.1.1 Förslag**

I förslaget till föreskrifter föreslås krav på verksamhetsutövaren att upprätta rutiner för att säkerställa att kunden fyllt 18 år. För verksamhet med kosmetiska exponeringar finns dock ett undantag för att få utföra sådana exponeringar om den minderårige har intyg eller remiss från en legitimerad läkare, legitimerad psykolog eller kurator inom landstinget. Både verksamheter med kosmetiska solarier och verksamheter som utför kosmetiska exponeringar ska ha en skylt uppsatt som informerar om 18-årsgränsen.

#### **2.1.2 Förvaltningens synpunkter**

Förvaltningen tillstyrker förslaget att verksamhetsutövaren behöver upprätta rutiner för att säkerställa att förbudet följs. Förvaltningens synpunkter framgår nedan, men även i bilaga 1.

#### *Kontroll av att 18-årsgränsen uppfylls*

Med den 18-årsgräns som införs på kosmetiska solarier och verksamheter med kosmetiska exponeringar ska verksamhetsutövaren ha rutin för att säkerställa att kunderna fyllt 18 år. För verksamheter som utför kosmetiska exponeringar och för bemannade solarialonger kan detta uppfyllas genom kontroll av kundens id-kort. För obemannade salonger blir det däremot svårare.

Förvaltningen efterfrågar tillsynsvägledning från SSM för att kunna bedöma vilka metoder, förutom kontroll av id-kort, som kan godkännas för att säkerställa att förbudet följs. Detta för att underlätta både för verksamhetsutövare och för tillsynsmyndighet.

Om det endast är kontroll av id-kort som är den metod som kommer att godkännas är det många obemannade salonger som kommer att behöva göra förändringar. Vissa verksamheten kan behöva anställa en person som finns på plats på heltid. För andra salonger kan verksamheten behöva bygga om så att det endast finns en ingång till solariet som går via en bemannad reception, t.ex. en ingång via

verksamhetens frisörsalong. Förvaltningen har redan nu fått in olika förslag på lösningar från verksamhetsutövare. För att förvaltningen ska kunna svara verksamhetsutövarna och ställa eventuella krav anser förvaltningen att SSM bör ge tydlig vägledning om kontroll av 18-årsgräns.

## **2.2. Verksamhet med kosmetiska exponeringar**

Kosmetiska exponeringar avser exponering av en person i kosmetiskt syfte utan medicinsk grund. Det kan till exempel vara behandlingar med laser eller intensivt pulserat ljus (IPL) i syfte att t.ex. ta bort hår, ytliga blodkärl, rynkor, tatueringar, oönskad pigmentering och fettreducering. Ibland används även ultraljud och radiofrekvent strålning för kosmetiska exponeringar.

### **2.2.1 Förslag**

#### *Anmälningssplikt*

I förslaget föreslås att anmälningssplikt införs för verksamheter med kosmetiska exponeringar. Tillsynsmyndighet föreslås bli den kommunala nämnd som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Anmälan är avgiftsbelagd i form av en anmälningssavgift. I förslaget framgår det vad en anmälan ska innehålla, att anmälan ska göras sex veckor innan planerad start och att verksamheten får starta först efter det att myndigheten bekräftat att de mottagit en komplett anmälan.

#### *Egenkontroll*

I förslaget föreslås att det införs krav på verksamhetsutövaren att upprätta ett dokumenterat egenkontrollprogram. I förslaget tydliggörs vad egenkontrollen minst ska innehålla. Verksamhetsutövaren får även ett uttalat ansvar över sina anställda. Verksamhetsutövaren ska säkerställa att anställda har den kunskap som krävs samt att anställda är väl förtrogna med innehållet i egenkontrollprogrammet.

#### *Övriga krav*

Förutom anmälningssplikt, kravet på egenkontroll och ansvar för anställdas kunskap föreslås bl.a. att följande krav ställs på verksamhetsutövare med kosmetiska exponeringar: verksamhetsutövaren ska ha rätt kompetens, bestrålning av ögon eller området runt om får endast utföras under ansvar av en legitimerad läkare, varje enskild exponering ska anpassas till kundens förutsättningar, en kunddeklaration ska fyllas i inför varje exponeringstillfälle, kunden ska få information om riskerna med behandlingen, förberedelser och eventuell eftervård. Verksamheten

ska även ha dokumenterade rutiner för hur de ska hantera skador som kan uppkomma, dokumentation ska föras om utförda exponeringar och verksamheten ska säkerställa att hudfläckar som kan vara hudcancer eller förstadium till hudcancer inte exponeras.

### **2.2.2 Förvaltningens synpunkter**

Förvaltningen tillstyrker förslaget om anmälningsplikt, dokumenterad egenkontroll, att verksamhetsutövaren får ett uttalat ansvar att säkerställa att anställda har den kunskap som krävs och de förslag på krav som föreslås ställas på verksamheter med kosmetiska exponeringar. Förvaltningen har dock några synpunkter som framgår nedan, men även i bilaga 1.

#### *Ambulerande verksamhet*

Förvaltningen önskar förtydligande gällande ambulerande verksamhet. Kan verksamheter som utför kosmetiska exponeringar bedrivas ambulerande, d.v.s. då verksamhetsutövaren gör hembesök, eller är det omöjligt/olämpligt för denna typ av verksamhet? Om ambulerande verksamhet är en möjlighet vad behöver tillsynsmyndigheten då beakta vid bedömning av en sådan typ av verksamhet?

*Enligt 2 kap 6 § ska exponering av ögon eller området inom två centimeter från ögats öppning med laser i laserklass 3B eller 4 eller teknisk anordning som kan alstra intensivt pulserande ljus, får endast utföras under ansvar av en legitimerad läkare.*

I vägledningen till bestämmelsen framgår det att exponering kring ögonen endast får utföras av en legitimerad läkare eller att en legitimerad läkare, som finns knuten till verksamheten, tar på sig ansvaret för behandlingar som utförs av någon annan. Förvaltningen anser att det behöver förtydligas huruvida läkaren behöver ha någon specialistkompetens för att kunna utföra denna typ av behandling eller om de räcker att det är en legitimerad läkare, oavsett vad läkaren har för kompetens.

*Enligt 2 kap 9 § ska verksamhetsutövaren säkerställa att den som ska exponeras får ta del av information om risker, förberedelser som behöver göras inför exponeringen och eventuell eftervård.*

I vägledningen till bestämmelsen framgår det att verksamhetsutövaren kan ta fram informationsblad som ska ges till kunden i god tid innan exponeringen samt ge skriftliga efterbehandlingsråd. Det viktiga är att verksamhetsutövaren försäkrar sig att kunden har förstått innehållet. Förvaltningen undrar om denna information kan ges digitalt eller om det måste ges i pappersform? D.v.s. är det tillräckligt att verksamhetsutövaren efter att muntligen ha gått igenom informationen med kunden hänvisar

till hemsidan eller skickar informationen via e-post, förutsatt att all korrekt information finns där?

#### *Utbildning av tillsynsmyndigheten*

Eftersom kosmetiska exponeringar är ett nytt tillsynsområde för kommunerna behöver förvaltningarna få kompetens inom området. I föreskriften ställs krav på verksamhetsutövaren avseende hur utrustningen i verksamheten ska användas, hur strålningen påverkar kroppen, de risker som verksamheten kan innebära, att lämplig skyddsutrustning används m.m. SSM behöver utbilda inspektörerna i hur tillsynen av dessa verksamheter ska bedrivas och ge inspektörerna den kunskap som krävs för att tillsynen ska kunna bedrivas på ett tillfredsställande sätt. Utbildning av tillsynsmyndigheterna är också viktig för att tillsynen av dessa verksamheter ska ske på ett likvärdigt sätt av Sveriges kommuner.

### **2.3. Verksamhet med kosmetiska solarier**

Med kosmetiskt solarium avses ett solarium som används i syfte att göra huden mörkare.

#### **2.3.1 Förslag**

##### *Anmälningsskyldighet*

Kosmetiska solarier är sedan tidigare anmälningsskyldigt till miljö- och hälsoskyddsnämnden i den kommun där verksamheten bedrivs och denna anmälningsskyldighet kvarstår i det nya förslaget. Anmälan är avgiftsbelagd. I förslaget framgår det vad en anmälan ska innehålla, att anmälan ska göras sex veckor innan planerad start och att verksamheten får starta först efter det att myndigheten bekräftat att de mottagit en komplett anmälan.

##### *Egenkontroll*

Nytt i det remitterade förslaget till föreskrift är att det föreslås krav på verksamhetsutövaren att upprätta ett dokumenterat egenkontrollprogram. I förslaget tydliggörs vad egenkontrollen minst ska innehålla, bl.a. rutin för att kontrollera kundens ålder. Verksamhetsutövaren får även ett uttalat ansvar över sina anställda. Verksamhetsutövaren ska säkerställa att anställda har den kunskap som krävs samt att anställda är väl förtrogna med innehållet i egenkontrollprogrammet.

##### *Övriga krav*

Kraven gällande märkning av solariet, typ av strålningskällor som får finnas i solariet, vilka råd som ska finnas och vad som ska finnas tillgängligt på plats är i stort detsamma som i nuvarande föreskrift. Det som förändrats är att det ska finnas en skylt som informerar om



18-årsgränsen och ett förtydligande av kravet gällande tillhandahållandet av kosmetiska eller hygieniska produkter. Syftet med den nya formuleringen är att det ska vara tydligare vilka produkter som bestämmelsen avser.

### **2.3.2 Förvaltningens synpunkter**

Förvaltningen tillstyrker att anmälningsplikten för kosmetiska solarier kvarstår, att det införs krav på dokumenterad egenkontroll och att verksamhetsutövaren får ett uttalat ansvar att säkerställa att anställda har den kunskap som krävs. Förvaltningen tillstyrker även övriga förslag på krav som föreslås ställas på verksamheter med kosmetiska solarier. Förvaltningen har dock några synpunkter som framgår nedan, men även i bilaga 1.

#### *Definitionen av bemannad solarieverksamhet*

I föreskriften saknas det en definition av begreppet *bemannad solarieverksamhet*. Vad räknas som bemannad respektive obemannad verksamhet? I dagsläget behöver bemannad inte alltid innebära att solariesalongen i sig är bemannad. Utan det är tillräckligt om solariet t.ex. har en egen ingång och intilliggande verksamhet som hör ihop med solarieverksamheten är bemannad. Denna typ av bemanning innebär ju inte att det alltid är en person på plats i solarieverksamheten utan kontroll av solariet kanske sker ibland under dagen och personal finns tillgänglig i en annan lokal om kunderna vill något. Kan denna typ av bemanning av solariesalong räknas som bemannad även med de nya föreskrifterna? Eller innebär bemanning i de nya föreskrifterna att solariesalongen alltid behöver ha personal på plats? Förvaltningen efterfrågar förtydligande gällande termen *bemannad verksamhet*.

*3 kap 2 § p.8 En anmälan enligt 1 § ska innehålla uppgifter om solarietillverkarens intyg om att solarierna överensstämmer med kraven i svensk standard SS-EN 60335-2-27: utgåva 7, 2014 som anges i bilaga 3.*

För att förvaltningen i sin tillsyn ska kunna bedöma inkomna intyg behöver förvaltningen vägledning från SSM i hur sådana intyg kan se ut.

*3 kap 6 § 2 st. avseende övriga uppgifter för solariets märkning och korrekta användning enligt bilaga 4, avsnitt 1 och 2, ska finnas tillgängliga.*

I bilaga 4 avsnitt 1 framgår det att varje solarium ska vara märkt med en varningstext med följande innebörd: "VARNING: Ultraviolet strålning kan skada ögon och hud, åldra huden och ge hudcancer. Läs bruksanvisningen noga. Använd avsedda skyddsglasögon. Vissa mediciner och kosmetiska preparat kan

orsaka överkänslighet.” Förvaltningen anser att om det är ett krav att varningstexten ska vara på svenska, bör detta framgå antingen i bestämmelsen eller i vägledningen. Enligt förvaltningens erfarenhet är det vanligt att varningstexten är på engelska eller tyska men inte på svenska.

*3 kap 11 § 1 verksamhet där kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten får det inte tillhandahållas eller förmedlas kosmetiska eller hygieniska produkter som är avsedda att appliceras på huden och som kan orsaka en ökad fotosensitivitet och därigenom förstärka den ultravioletta strålningen.*

Förvaltningen välkomnar ett förtydligande av kravet gällande kosmetiska och hygieniska produkter. I vägledningen framgår att verksamhetsutövaren ska kunna visa intyg från tillverkaren att produkterna inte innehåller ämnen som kan öka hudens fotosensitivitet. Förvaltningen efterfrågar vägledning i hur sådana intyg kan se ut.

## **2.4. Verksamhet med artificiella solningsanläggningar**

Med artificiella solningsanläggningar avses lokal, rum, utrymme eller anordning avsedd för samtidig exponering av flera personer med artificiellt ljus, huvudsakligen i syfte att åstadkomma upplevelse av välbefinnande och avkoppling. Exempel på verksamheter som använder sig av det som benämns artificiella solningsanläggningar är de som erbjuder solrum eller ljusterapi.

### **2.4.1 Förslag**

Krav på artificiella solningsanläggningar har sedan tidigare funnits i föreskriften om solarier och artificiella solningsanläggningar (SSMFS 2012:5). Kraven på artificiella solningsanläggningar har inte ändrats i de nya föreskrifterna.

I föreslagen föreskrift finns som i tidigare föreskrift gränsvärden för styrkan hos de lampor som används. Styrkan behöver begränsas för att säkerställa att det inte finns någon risk för att skada på huden uppkommer. Om anläggningen har lampor som främst avger synligt ljus kommer det krävas mycket långa exponeringstider för att man ska överstiga gränsvärdena. Det är då en mycket liten risk att man skadar sig. Om verksamheten däremot använder lampor som är väldigt starka eller som emitterar strålning med kortare våglängder än det synliga ljuset finns det risk att gränsvärdena som anges överskrids och därmed ökar risken för skador på huden. Förutom krav på strålningens styrka ställs som tidigare krav på att solglasögon ska finnas tillgängligt. Det ska också finnas en synlig

varningsskylt om intensivt ljus, om verksamheten använder lampor vars luminans överstiger 100 000 candela per kvadratmeter.

#### **2.4.2 Förvaltningens synpunkter**

Förvaltningen tillstyrker förslagen som föreslås ställas på verksamheter med artificiella solningsanläggningar. Förvaltningens synpunkter framförs nedan, se även i bilaga 1.

##### *Oklart vem som är tillsynsmyndighet*

Som forskriften nu är formulerad framgår det inte vem som är tillsynsmyndighet över artificiella solningsanläggningar. Förvaltningen anser att detta behöver framgå för att det inte ska uppstå några oklarheter om vem som har tillsynsansvaret.

##### *Egenkontroll för artificiella solningsanläggningar*

I förslaget föreslås det inte att verksamheter med artificiella solningsanläggningar ska ha någon egenkontroll. Det är förvaltningens bedömning att även verksamheter med artificiella solningsanläggningar behöver ha egenkontroll. Detta för att verksamheten behöver ha rutiner för att se till att de lampor som används inte överstiger angivna värden och att verksamheten vet om de lampor som används har en luminans som överstiger 100 000 candela per kvadratmeter. Däremot anser förvaltningen att egenkontrollen inte behöver vara dokumenterad eller vara lika omfattande som för verksamheter med kosmetiska exponeringar eller kosmetiska solarier.

##### *Utbildning av tillsynsmyndigheten*

Om tillsynsansvaret över verksamheter med artificiella solningsanläggningar ligger på kommunen efterfrågar förvaltningen vägledning från SSM i hur tillsynen på dessa verksamheter ska utföras i praktiken.

### **3 Förslag till föreskrifter om kontrollköp och förvaltningens synpunkter**

I förslaget till ny lag om strålskydd får tillsynsmyndigheten möjlighet att göra kontrollköp för att kontrollera att solarieverksamheter och verksamheter som utför kosmetiska exponeringar har rutin för kontroll av att kunden fyllt 18 år. Kontrollköp får endast användas i syfte att ge underlag för en dialog mellan tillsynsmyndigheten och verksamhetsutövaren. Metoden är således till för att förbättra verksamhetens rutiner för ålderskontroll. I förslaget om ny strålskyddslag finns bestämmelser om att kommunen inte får anställa någon under 18 år för att utföra

kontrollköp, utan kontrollköparen ska var över 18 år men ha ett ungdomligt utseende.

### **3.1 Förslag**

I föreskriften finns bestämmelser om hur kommunen ska genomföra kontrollköpet, ramar för avtalet mellan kommunen och kontrollköparen, vilken information kommunen ska ge kontrollköparen så att denne vet hur kontrollköpet ska genomföras samt vad kontrollköparen får göra och inte göra.

### **3.2 Förvaltningens synpunkter**

Förvaltningen tillstyrker förslagen gällande kontrollköp men har vissa synpunkter som framförs nedan, se även i bilaga 1.

#### *Kontrollköp som tillsynsmetod*

Om kontrollköp utförs och verksamheten inte förvissar sig om kontrollköparens ålder har verksamhetsutövaren inte gjort något fel eftersom kontrollköparen alltid måste uppfylla åldersgränsen. Även om kontrollköparen ser ung ut kanske verksamheten tycker att det är tydligt att kontrollköparen är 18 år eller äldre. Förvaltningen ställer sig frågande till hur kommunen ska kunna påtala brister i verksamhetens rutin för att säkerställa kundens ålder när uppfattning av ålder är så subjektivt.

#### *Utbildning av tillsynsmyndigheten*

Kontrollköp innebär att tillsynsmyndigheten kan kontrollera att förbudet efterlevs. Eftersom kontrollköp på solarieverksamheter och verksamheter som utför kosmetiska exponeringar är en ny tillsynsmetod för kommunerna efterfrågar förvaltningen vägledning från SSM om hur kontrollköp ska gå till i praktiken.

Slut

### **Bilagor**

1. Excelfil med förvaltningens kommentarer till remitterat förslag om nya föreskrifter och vägledning.
2. Vägledning med bakgrund och motiv till Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter för kosmetiska exponeringar och kosmetiska solarier.
3. Vägledning med bakgrund och motiv till Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om kontrollköp.